తమసోమా జ్యోతిర్గమయ

సునాని అచ్యుతరావు

చిన్న పట్టణంలాంటి ఆ పెద్ద గ్రామానికి పంచాయితీ ఎన్నికలు పండుగులా వచ్చాయి. ఎంతో సందడిని తెచ్చాయి. ఎవరిని చూసినా ఏదో హడావుడి. —సినా అదో గడబిడ.

ఇంట్లో వున్నా, పొలంలో పనిచేస్తున్నా, చివరికోట విన్నా పంచాయితీ ఎన్నికల గురించే! నలుగురు కలసిన ప్రతిచోట, నాలుగువీధులు కలసిన ప్రతిసెంటర్లో పంచాయితీ రాజకీయాలే ప్రాధాన్యం వహిస్తున్నాయి. పార్టీల బలాబలాల విషయాలే చోటు చేసుకుంటున్నాయి.

రోజూ ఆలోచనలు, సమాలోచనలు జరుగుతున్నాయి. రహస్య సమావేశాలు ఏర్పాటుచేసుకుంటున్నారు. గూడుపుఠాణీలు చేసుకుంటున్నారు. గుండెల్లో స్వార్థాన్ని నింపుకుంటున్నారు.

అంతటా చిమ్మచీకటి ఆవరించుకుంది. రాత్రి పన్నెండుగంటలు అవుతుంది. ఆకాశంలో నక్షత్రములు వెలగలేక వెలుగుతున్న దీపాల్లా కనబడుతున్నాయా చీకట్లో. ఒక చిన్న యింట్లో అతి రహస్యమైన ఒక చిన్న సమావేశం ఏర్పాటయింది. అందరూ గుసగుసలాడుతున్నారు. వారి మధ్య రామిరెడ్డి కూర్చొని ఏదో చెబుతున్నాడు. వారంతా నాగస్వరానికి తన్మయమైన నాగపాముల్లా శ్రద్ధగా వింటున్నారు. అందరి నోట్లోను గవర్నమెంటు సారా వాసన గుప్పుమంటోంది. కళ్ళల్లో ఎరుపుదనం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

కోటిరెడ్డి వున్నట్లుండి ఒక్కసారి చిన్నగా నవ్వుతూ కోరమీసాలు మెలివేశాడు, తనంతటివాడు లేనట్లుగా! క్రౌర్యం, కల్మషం కలిసిన విషపు నవ్వులా వుందా నవ్వు!!

అక్కడున్న వారికంతా రామిరెడ్డి డబ్బు యిచ్చాడు. అందరూ డబ్బు తీసుకుంటూ ఆ చేతులతోనే దండాలుపెట్టి శెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోతున్నారు.

చివరికి రామిరెడ్డి, పోలయ్య మిగిలి పోయారు

'పోలయ్యా! జాగ్రత్త!! నీవు చేయబోయే పని ఎవ్వరికీ తెలియకూడదు. నీవు ఎవరికంటా పడకూడదు!!' రామిరెడ్డి మరోసారి గుర్తుచేసి హెచ్చరించాడు పోలయ్యను.

పోలయ్య 'అలాగే' నంటూ తలూపాడు. అతని చేతుల్లో నాలుగువందల రూపాయల నోట్లు పడ్డాయి! పోలయ్యలోని సంతోషం గంతులేసింది. క్రూరత్వాన్ని తెలిపేవాడి ముఖంలో ఆశ అంచులు దాటుతోంది. రూపాయల్ని జేబులో భద్రంగా దాచుకున్నాడు.

ధైర్యానికి ప్రోత్సాహమిస్తున్నట్లుగా రామిరెడ్డి పోలయ్య భుజంపై తన చేయి

వేసి 'జాగ్రత్త!' అన్నట్లుగా మరోసారి చూపులోనే హెచ్చరించి వెళ్ళిపోయాడు. పోలయ్య ఒంటరిగా మిగిలిపోయాడు.

ఆ గ్రామంలో రామిరెడ్డి పెద్దరైతు. మోతుబరి. మత్తుగా ఆస్తిపాస్తులు వున్నవాడు. అంతేకాకుండా గ్రామంలో ఒక వర్గానికి నాయకుడు. పల్లెటూరు పోలిటిక్స్‌లో ఆరితేరినవాడు.

అర్థబలంతోను, అధికారంతోను గత రెండు పంచాయితీ ఎన్నికల్లోను ప్రెసిడెంట్ పదవిని అతి సునాయాసంగా వశపరచుకున్నాడు అంతటితో ఆగకుండా సమితి ప్రెసిడెంట్ గిరికి పోటీచేసి తన ఎత్తులు, కుయుక్తులు నెరవేరకపోగా ఓడిపోయాడు. నెలకొక పార్టీ మారే ఎమ్. ఎల్. ఏ లాగ చివరకు ప్లేటుమార్చి, పార్టీ ఫిరాయించి ప్రత్యర్థి వర్గంతో లాలూచీపడి సమితి వైస్ ప్రెసిడెంట్ అయ్యాడు.

రామిరెడ్డంటే ఆ గ్రామంలో ఎక్కువ మందికి సదభిప్రాయం లేదు. స్వార్థం, ఆశ్రిత పక్షపాతం అతను ప్రాణాల్లాగా చూసుకుంటాడు!

అధికారం, అహంకారం తనకు అందమైన అలంకారాలుగా ఎంచుకుంటాడు.

అతను రెండుసార్లు పంచాయితీ ప్రెసిడెంటైన కాలంలో ఆ గ్రామానికి అభివృద్ధిగాని, ప్రజలకు మేలుగాని చేయకపోగా గ్రామంలో రాజకీయాలు, వర్గాలు, ముఠాతత్వాలు తారస్థాయి నందుకోడానికి మాత్రం పూర్తిగా కారకుడయ్యాడు. ఉత్తమ పంచాయితీలకు కాకుండా, రాజకీయాలలో ప్రథమ స్థానములోవున్న పంచాయతీలకు బహుమతు లివ్వడానికి ప్రభుత్వంలో అవకాశములుంటే రామిరెడ్డి గ్రామ పంచాయితీయే మొదటి బహుమతి అందుకుంటుందనడంలో ఎట్టి సందేహం లేదు

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యానికి పల్లెగ్రామాలు వెన్నెముక అన్నాడు మహాత్ముడొకనాడు. ఈనాడు గ్రామాలు ముఠాతత్వాల్లో, వర్గ వాగాదాల్లో, కులమత ద్వేషాల్లో మునిగిపోయి కలుషితమై పోతున్నాయి. దుష్ట రాజకీయాలకు కేంద్రాలయి పోతున్నాయి.

ఏ ఆశయాలకోసం ప్రభుత్వం పంచాయితీ రాజ్ ప్రవేశపెట్టిందో, అవి మృగ్యమై వాటి అర్థం తారుమారై విపరీతమైన అనర్థాలకు దారితీస్తోంది, స్వార్థమే పరమార్థమై పోయింది!! తత్ఫలితంగా కొంతమంది వ్యక్తులే అనకాశాలకు అధికారాలకు అధిపతులై పోతున్నారు. ప్రజాక్షేమం, ప్రజాస్వామ్యం మంటగలసి పోతున్నాయి.

పైన చెప్పినటువంటి అధిపతులలో రామిరెడ్డి ఒకడు. స్వార్థానికి ప్రతినిధి! స్వలాభానికి ప్రతిబింబం!! అతను ఏమి చేసినా ఎదురుతిరిగి మాట్లాడ్డం గ్రామంలో కష్టమే! కొండంత ధైర్యమే!!

కాలమెప్పుడు ఒకేలాగ నడవదు.

జీవిత మెప్పుడు ఒకేలా జరుగదు.

కాలం, జీవితం ఎప్పుడూ మారుతుంటాయి.

రామిరెడ్డి జీవితంలో యిది సత్యమైంది. తనకు ఎదురులేని గ్రామంలో తిరుగులేని పెత్తనంలో మార్పు వచ్చింది. గ్రామ ప్రజలు కళ్ళు తెరిచారు యువకులలో చైతన్యం కలిగింది. అందుకే యీసారి పంచాయితీ ఎన్నికలలో రామిరెడ్డికి పోటీగా అర్హతగలవాడు, మంచిమనిషి అయిన సాంబమూర్తిగారిని నిలబెట్టారు.

రామిరెడ్డికి అర్థబలం, అధికారబలం ఎక్కువగా వుంటే సాంబమూర్తిగారికి గ్రామస్థుల అభిమానం. పేదప్రజల అండదండలు దండిగా వున్నాయి! అందుకే రామిరెడ్డిలాంటి వాడికి సాంబమూర్తిగారు గట్టి ప్రత్యర్థి అయ్యాడు. ఆయనకు పోటీగా నిలువ గలిగాడు.

సాంబమూర్తిగారి వర్గంలో పేదప్రజలకు, యువకులకు నాయకత్వం వహించిన ముఖ్యమైన వారిలో చంద్రయ్య ఒకడు. సాంబమూర్తిగారి శ్రేయస్సుకు ఎన్నికల్లో విజయానికి నిజాయితీగా, నిండు హృదయంతో కృషిచేస్తున్నవాడు చంద్రయ్య అందుకే చంద్రయ్యంటె రామిరెడ్డికి తీరని కసి! మనసు నిండా కక్ష!! చంద్రయ్యను రామిరెడ్డి ఎప్పుడైనా చూస్తే బుస్సుమంటాడు త్రాచుపాములా!!!

గ్రామానికి దూరంగా, నాగరికతకు ఎడంగా, నీతి నిజాయితీలకు చేరువగా, కూలీనాలీ చేసుకు బ్రతికే ఆ వాడలో కొన్ని కుటుంబాలు కాపురముంటున్నాయి ప్రత్యేకంగా!

దేవుని దృష్టిలో వారందరిదీ ఒకే కులం. అది నిరుపేదలనే కులం. శ్రమకోర్చి కష్టపడటం వారి మతం. కానీ మనుష్యుల దృష్టిలో, సమాజం దృష్టిలో తక్కువ కులాలనబడే నాలుగైదు కులాలువారు ఆ వాడలో వుంటున్నారు! ఎక్కువగా ఆ వాడలో హరిజన కుటుంబాలు వుండడం వలన దాన్ని హరిజన వాడగా అందరూ పిలుస్తారు.

హరిజనవాడకి, గ్రామానికి మధ్యగా పెద్ద చెఱువులాంటి కొనేరు, సమాజంలో కులమతాల అడ్డుగోడలా వుంది!

హరిజనవాడలో వున్నవారంతా గర్భదరిద్రులే! వ్యవసాయపనులు, కూలిచేసుకొని కాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు. బ్రతుకుల్ని గానుగెద్దులా ఈడ్చుకొస్తున్నారు.

సాంబమూర్తిగారి తరఫున మనుష్యులు, ముఖ్యంగా గ్రామంలోని యువకులు ఎన్నికలకు చాలా ముందుగానే హరిజనవాడలో ప్రతియింటికి వెళ్ళి బాగోగులు, మంచిచెడ్డలు వారికి విడమర్చి బోధించారు. కొంతమందికి నచ్చచెప్పి ఒప్పించారు రాత్రింబవళ్ళు కృషిచేశారు. హరిజనవాడను ఒక త్రాటిపై తేవడానికి. వాళ్ళ ఆదరాభిమానాలతోనే సాంబమూర్తిగారిని నిలబెట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

రామిరెడ్డి తనకున్న బలాలన్నీ వుపయోగించి గ్రామంలో సగం మందిని తన వేపకు తిప్పుకోగలిగాడు. ఎంత ప్రయత్నించినా అతని డబ్బుగానీ, ఎత్తులు, పన్నాగాలుగాని హరిజనవాడలో పని చేయలేదు. వారంతా ఒకే మాటమీద నిలబడ్డారు, జంకూ, గొంకూ లేకుండా!

రామిరెడ్డి దృష్టంతా హరిజన వాడ మీదే వుంది. వానిమీదనే అతనికి, అతని వర్గానికీ కక్ష, కసీను!! ఎలాగైనా వాళ్ల సమైక్యతను ఛేదించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు ఏదైనా చేయడానికి సిద్ధమవుతున్నాడు.

పోలయ్య రామిరెడ్డి వర్గానికి ముఖ్యమైనవాడు. రామిరెడ్డి దగ్గరకు వచ్చి ఎన్నోరోజులు కాలేదుకూడా. అయినా అతనికి నమ్మకమైన బంటుఅయి పోయాడు. రామిరెడ్డి తలపెట్టే పనులు చేయడంలో ప్రథముడై పోయాడు.

నెం. 78: 16 క్లూలు (తెలుగు తర్జుమా)

1. మనము భౌతిక జగత్తును చాలా మట్టుకు అదుపు చేయగలం కాని మనలను మనం మార్పు/అదుపు చేసుకొన గలమా?
2. దేశముల మధ్య సాంస్కృతిక/విద్యా వ్యాసంగ భావముల, నీతుల మరియు వ్యవహారముల లావాదేవీల మార్పులు అవశ్యకాలసమ్మానితక్రమమై యున్నది.
3. శుద్ధయోచనగల ప్రాణికి అన్య ఏ పవిత్రతయున్ను వేకువ/మృత్యువు అంత గాఢమైనది కాదు.
4. ఆదిమ లేక ఆధునిక జనులందరూ ఏదో విధమైన దేవతలను/నియతులను స్వీకరించారు.
5. రొట్టె జీవనానికి ప్రథమ అవశ్యకతయైన యడల శిక్ష/మనోరంజన దాని తోటిదే. మరి రాష్ట్రం రెండింటిని కాంక్షించును.
6. మనోభావము/కల్పన యొక్క ప్రకటనా రీతులన్నిటిలో అతి సూక్ష్మమైనటువంటి సంగీతం గిలిగింతలాడించుట క్కూడ సామర్థ్యమైనది.
7. అపఫలతా/నిరర్థకతా బోధము, పని చేయుటకు సంకల్పము, జయించుటకు సంకల్పము, లేక జీవించి యుండుటకు సంకల్పములకు అత్యంత గొప్ప శత్రువులలో ఒకటి.
8. పిల్లలు తమ భయము/భావనలను తమ తల్లిదండ్రులనుండి అలవర్చుకుంటారు.
9. సుఖం/సఫలత యొక్క ఏ భావనయైనా మానసిక శక్తినుండి ప్రత్యేకింపబడనేరదు.
10. భూమి/భాష ముందు సంభవించి యుండునటువంటి సాధనయై వున్నది. అది దాంతోపాటు గొప్ప బాధ్యతలను కూడ కలుగజేయుచున్నది.
11. హావభావములు/మనోస్థితులు పొంగు మచ్చల వంటివి. మీలో అవి ఉన్నట్లు మీరు చూడజాలక పోవచ్చును. కాని అన్యులందరు చూతురు. మరియు అవి సమానంగాసోకునవికూడా అయివున్నవి.
12. గత అనివార్య ఆవశ్యకతల/సంబంధముల ఫలితంగా వర్తమానం వర్ణించబడగలదు.
13. శాంతి/ప్రార్థన వంటి శక్తి ఏమియును లేదు.
14. మనుష్యుడు స్వాభావికంగా తిరుగబడేవాడు/ధార్మికుడు అయివున్నాడు.
15. ఈ ధర్తి మనుష్యుని గృహంకాదు. కాని అతని వీలునామా/సమాధి అయివున్నది.
16. అనిశ్చితం/అస్వార్థం అయివున్నంత వరకూ, జీవనం జీవనమే.

No. 78 : 16 CLUES

(1) We can almost control the physical universe. Can we **Change/ Control oursleves?**

(2) Exchange of **Cultural / Educational** ideas, policies and practices among nations is, of course, a time-honoured process.

(3) There is no solemnity so deep to a rightly-thinking creature, as that of **Dawn /Death.**

(4) All peoples, primitive or modern, have acknowledged some kind of **Deity/ Destiny.**

(5) If bread is the first necessity of life, **Education /Recreation** is a close second, and the nation caters for both.

(6) Music, subtlest of all the modes of expression of the **Emotion/ Emagination,** is able as well to titillate the senses

(7) One of the greatest enemies of the will to work, the will to win, or the will to live, is a sense of **Failure/Futility**

(8) Children catch their **Fears / Feelings** from their parents.

(9) No concept of **Happiness / Success** can be divorced from peace of mind

(10) **Land / Language** is an asset of unprecedented potentiality: it also entails heavy responsibilities

(11) **Mannerisms / Moods** are like measles; you may not see that you have them, but everyone else does! and they are equally catching.

(12) The present can be explained as a result of the inevitable **Necessities /Ties** of the past

(13) There is no power like **Peace/ Prayer.**

(14) Man is innately **Rebellious / Religious**

(15) This earth is not man's home, but his **Testament/Tomb,**

(16) Life is life in so far as it is **Uncertain /Unselfish.**

లెట్‌క్విజ్ కొటేషను లన్నియు రచయితల రచనల నుండి గ్రహింపబడినవి. అవి వేనికవే పూర్తి అర్థములు గలవి. ఒక్కొక్క క్లూకు మారు పదములు అక్షర క్రమమున యేర్పాటు చేయబడినవి. మొదటి మారు పదముల యొక్క అక్షరక్రమమున క్లూలన్నియు యేర్పాటు చేయబడినవి. లెట్‌క్విజ్ వీక్లీ అఫిషియల్ సొల్యూషనుతో రచయితల పేర్లు, వారి రచనం పేర్లు ప్రకటింపబడును.

తపఃసోమా...

ఎన్నికల రోజులు దగ్గర పడుతున్న కొలదీ గ్రామంలో ఆవేశాలు—పట్టుదలలు పెరిగిపోతున్నాయి!

కక్షలు, కావేశాలు ఒకటి కొకటి కౌగలించుకొంటున్నాయి!! అప్పుడప్పుడు చిన్నచిన్న పోట్లాటలు, కొట్లాటలు చోటు చేసుకొంటున్నాయి!!!

అక్రమాలు అన్యాయాలు జరిగి పోతున్నాయి!

* * *

చీకటిలో పోలయ్య, రామిరెడ్డి పురమాయించిన పనిగురించే ఆలోచిస్తున్నాడు. సిగరెట్టుపై సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు.

స్వార్థమనే నాగుపాము పోలయ్యను కాటు వేసింది. లేచి ఆరిపోయిన సిగరెట్టును ముట్టించి నడక సాగించాడు. సిగరెట్టులో అగ్గిరవ్వ ఆశ చివరి కోరికలా ఎర్రగా వెలిగిపోతూ సిగరెట్టును చివరివరకు కాల్చేస్తోంది! వీధులన్నీనిర్మానుష్యంగా వున్నాయి. లోకం నిద్రాదేవి ఒడిలో గాఢంగా నిద్రపోతోంది. ఏదో అనిర్వచనీయమైన సుఖాన్ని అనుభవిస్తోంది!

పోలయ్య ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు. నడుస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఎంత వద్దనుకున్నా పోలయ్యను ఆలోచన పురుగులు ముసురుతోనే వున్నాయి! తనెవరు? రామిరెడ్డి ఎవరు? రామిరెడ్డి, తను విచిత్రంగా కలుసుకున్నారు. రామిరెడ్డి హైదరాబాదునుండి వస్తున్నాడు, ఒకనాడు రైల్లో. దారంలేని గాలిపటంలా తిరుగుతున్న తానూ ఆ రైల్లోనే వస్తున్నాడు. మాటలు కలిశాయి. అదే సమయమనుకొని తన కథంతా చెప్పుకున్నాడు. రామిరెడ్డి తనకథ విని, జాలిపడి, (తనకు పనికొస్తాడని రామిరెడ్డి మనసులో అనుకొని) తనవెంట రమ్మన్నాడు. రమ్మనగానే మరి ముందువెనుక ఆలోచించకుండా అతనివెంట తను వచ్చేశాడు. ఆలోచించటానికి అసలు తనకెవరున్నారని?

రామిరెడ్డి చెప్పిన పనులన్నీ చేస్తే, అతను పురమాయించిన పనులన్నీ నెరవేరుస్తే, అతను పంచాయితీ ప్రెసిడెంటైతే తనకు వ్రాపిస్తానన్న భూమి, అందులో అందమైన తోట, తనను ఒక యింటివాడిని చేసి

ఆ తోటలో కట్టిస్తానన్న...ఇల్లు...అప్పుడే అవన్నీ తనవైపోయినట్లు... వాటన్నిటినీ తాను అనుభవిస్తున్నట్లు ... పోలయ్య హృదయం ఆశతో, ఆనందంతో పరవశించి గంతులు వేస్తోంది! మనసు అందమైన సౌధాన్ని నిర్మిస్తోంది!! తీయని ఊహాల్లో విహరిస్తోంది!!

పోలయ్య అడుగులు వడివడిగా పడుతున్నాయి. అతనికి దగ్గర్లోనే ఒక కుక్క అరచింది.

'అవును! కుక్క అరవదూ, తన వేషాన్ని చూసి!'

పోలయ్య చిన్నగా, పిచ్చిగా నవ్వుకున్నాడు తనలోనే. ఆ కుక్క అరుపును దూరంగా మరో కుక్క అందుకొని వంత పాడింది. అవి ఒకటి కొకటి సహకరిస్తాయి. ఐక్యతగా వుంటాయి. మరి మనుష్యులలో ఆ గుణాలేవి?

మనుష్యులలో వర్గాలు! మనస్తత్వాలలో విభిన్నధోరణులు!! దురాశలరథానికి అన్యాయాల హయాలు అలంకరించి, అరాచకాల తోరణాలుకట్టి హింసల బాజా భజంత్రీలతో ఊరేగిస్తున్నాడు రామిరెడ్డి!

పోలయ్య నడుస్తున్నాడు దురాశల ముళ్లమీద!

జీవిస్తున్నాడు మంటలుమండే కోరికల వలయాలమధ్య!!

ఆకాశంలో చుక్కలు తనను, తాను చేయబోయే పనిని పరీక్షిస్తున్నట్లు వున్నాయి అనుకున్నాడు.

పోలయ్య కళ్లల్లో రక్తపుజీరలు చీకట్లో దారిని, మనసు గమ్యాన్ని వెదుకుతున్నాయి.

నడుస్తున్న పోలయ్య ఆగి జేబులో నుండి సారాసీసాతీసి నాలుగు ఔన్సులు గొంతుకలో పోసుకున్నాడు. గవర్నమెంటు సారా ఎంత తాగినా పోలయ్యలాంటివారికి మత్తు ఇవ్వటంలేదు! నిషా కలిగించటం లేదు!!

స్వల్పమైన వాడి ఆలోచనలకు ఆ రెండు చుక్కలు మళ్లీ పడితేగాని బలం రాలేదు! హుషారెక్కలేదు!! వేడెక్కి వాడి మస్తిష్కం అడుగులు వడివడిగా వేయి[illegible]ంచి! ఆ అడుగులు హరిజనవాడవేపుగా [illegible]యాయి. హరిజనవాడ చివర తనకు గుర్తులు దగ్గర పోలయ్య ఆగిపోయాడు. వాడంతా నిశ్శబ్దంగా, నిర్మానుష్యంగా వుంది. పేదరికానికి ప్రతినిధుల్లా చీకటిలో పూరిళ్లు కనబడుతున్నాయి.

పోలయ్యలో మానవత్వం నశించి దానవత్వం పురికొల్పింది! చుట్టూ చూశాడొకసారి! దూరంగా కుక్కల అరుపులు వినిపించుతూనే వున్నాయి.

జేబులోనుండి అగ్గిపెట్టె తీశాడు. మరోసారి అటు ఇటు చూసి అగ్గిపుల్ల గీసి ఇంటికి అంటించాడు, సిగరెట్టుకు అంటించినంత తేలికగ!

అంతే! మరుక్షణంలో మంటలు లేచాయి. ఇల్లంతా అంటుకోసాగింది. అగ్నితో గాలి స్నేహం చేస్తుంటే లేచిన మంటల్ని ప్రక్కల నున్న ఇళ్లు సాదరంగా ఆహ్వానిస్తున్నాయి!

ఆ కాలుతున్న యింటో వారు ఒక్కసారి గొల్లుమంటూ లేచారు. భూకంపం వచ్చినట్లు! వాడవాడంతా మేల్కొంది,.. హాహా కారాలతో పెడబొబ్బలు పెడుతూ.

'మంటలు!......నీళ్లు తీసుకరండి... నీళ్లు' అంటూ కేకలేస్తున్నారు కొంత మంది.

ఆక్రందనలు, హాహా కారాలు, లేచిన మంటలతో మిన్నుముట్ట సాగాయి. అంత వరకు ఆవరించిన అంధకారాన్ని మంటలు తరుముతూ వెంటాడుతున్నాయి. దారిద్ర్య దేవతకు తోడ్పడుతున్నాయి!!

జనం కోలాహలం వినడమే తడవుగా పోలయ్య కాళ్లకు బుద్ధిచెప్పి గ్రామం వైపు పరుగు లంకించుకున్నాడు.

దూరంగ పారిపోతున్న వ్యక్తిని చూసి 'అడుగో పారిపోతున్నాడు పట్టుకుండి'! అన్నారెవరో. చీకటిలో అస్పష్టంగ కనిపిస్తూ పారిపోతున్న వ్యక్తిని పోల్చుకోలేక పోయారు. అతని వెనుక గుంపుగ వెంట బడ్డారు. తనవెంట దూరంగా వస్తున్న గుంపును చూసి పోలయ్య గుండెలు గుభేలుమన్నాయి. తాను పట్టుబడితే ఇంకేముంది! కాళ్లు, చేతులు కట్టి తీసికెళ్లి మంటల్లో పడేస్తారనుకున్నాడు. ప్రాణాలు చేతిలో పెట్టుకొని సత్తువ కొద్దీ పరుగు తీశాడు, ప్రాణంపై తీపి కొద్దీ.

వెంట తరుముతున్న వారెంతా వింత పరిగెత్తినా వాళ్లకు దూరంలో వున్న పోలయ్య హరిజనవాడకు, గ్రామానికి మధ్యన వున్న చెరువుగట్టు వాళ్ల కళ్లు కప్పి గ్రామంలోకి వెళ్లిపోయాడు.

రొప్పుతూ, రోజుతూ పరిగెత్తుతున్న పోలయ్య యింకా తాను ఆ చివరనున్న రామిరెడ్డి యింటి వరకు పరిగెత్తితే తన వెంట పరిగెత్తి వస్తున్నవారు రావచ్చు. లేక గ్రామములో ఎవరైనా లేచి తనను చూడవచ్చు అనుకున్నాడు. అప్పటికే తన ఒళ్లంతా పరిగెత్తుకు వస్తున్నప్పుడు రెండు, మూడు సార్లు పడిపోవడం వలన రక్కుకు పోయింది! మోకాళ్లు, మోచేతులు రగిలి రక్తం కారుతున్నాయి అలసటతో నాలుక పిడచ కట్టుకుపోతోంది!

ఇక లాభంలేదు, వెంటనే ఎక్కడో అక్కడ దాక్కోవాలనుకున్నాడు. పోలయ్య హఠాత్తుగా ఒక పూరింటి ముందు అరుగు గోడ ప్రక్కగా చీకటిలో నిలుచున్నాడు. ఇంతలో గ్రామంలోనివారుకూడా లేచి కొంత మంది, మంటలు వస్తున్న హరిజన వాడ వేపు పరుగెత్తసాగారు. ఇక తను అలా నిలబడటంకూడా ప్రమాదమేనని తలచి ఆయింటి గుమ్మందగ్గరకెళ్ళి తలుపు కొట్టాడు. కొంతసేపటికి తలుపు తీసుకొని 'యెవరూ?' అంటూ ఒకామె బయటికి వచ్చింది తలపై ముసుగేసుకొని.

'హరిజనవాడ తగలబడి పోతోంది. అక్కడనుండే వస్తున్నాను అందరికీ చెప్పుదామని!! పాపం చాలాయిళ్లు కాలిపోయాయి!' అన్నాడు పోలయ్య ఆయాసంగా అందమైన అబద్ధం ఆడుతూ!

'ఆ! హరిజనవాడ తగలబడిపోతున్నాదా?' అంటూ ఆమె వాకిట్లోకివచ్చి మంటలు వస్తున్నవేపుగా చూసింది, బెదిరిన గుండెలతో.

'దాహంగా వుంది! కొంచెం మంచి నీళ్లు!' అన్నాడు పోలయ్య అటు ఇటు చూస్తూ ఎవరైనా వస్తున్నారేమోనని.

నీళ్లిద్దామని యింట్లోకి వెళ్తున్న ఆమె వెనకాలే పోలయ్యకూడా ఇంట్లోకి వెళ్లి నెమ్మదిగా తలుపులు దగ్గరకు వేసి నిస్త్రాణగా గోడప్రక్క చేరబడ్డాడు.

ఇంట్లో దీపం గుడ్డి వెలుగు నిస్తోంది. ఇద్దరు పిల్లలు చాపమీద పడుకొని

వున్నారు.

ఆమె గ్లాసుతో నీళ్లుతెచ్చి పోలయ్య కిచ్చి దూరంగా నిలుచుంది. అలసిన పోలయ్య కానీళ్లు అమృతమయ్యాయి.

'ఎవరన్నా నీవు? హరిజనవాడకు నిప్పు ఎలా అంటుకుందీ?' అడిగిందామె నీరసమైన కంఠంతో.

'ఏమో! ఎలా అంటుకుందో తెలీదు' అన్నాడు పోలయ్య. అబద్ధం తాలూకు మసి వాడి ముఖాన్ని నల్లగ చేసింది. వాడి ఒళ్లంతా మంటగా వుంది. ఎవరైనా వచ్చి, తనను పోల్చి పట్టుకుంటారేమోనని గుండె దడదడగా వుంది.

ఆమె దీపం దగ్గరకువెళ్లి వత్తి పెద్దది చేసింది. ఇంటినిండా వెలుతురు పరుచుకుంది. ఆ వెలుతురులో తాగిన గ్లాసు ఆమె చేతికిస్తూ కృతజ్ఞతగా ఆమె కళ్లల్లోకి చూశాడు పోలయ్య

ఆమెముఖం వాడి విచారంగా వుంది. అప్పటివరకు ఏడ్చినట్లు ఆమె కనుబొమలు వాచి వున్నాయి. చెంపమీద కన్నీరు చారలు కట్టివున్నాయి. చెంప క్రిందుగా కుడిప్రక్క గెడ్డంమీద...పెద్ద పుట్టుమచ్చ! ఆమె...ఆమె...ముత్యాల!!... సందేహం లేదు...ముత్యాలే!!! పోలయ్య మనసు గట్టిగ నిర్ణయించుకుంది.

'ముత్యాలు!' అని పిలిచాడు అప్రయత్నంగా, అనుకోకుండా— పోలయ్య గ్లాసు తీసుకొని వెళ్తున్న ఆమెను ఆ పిలుపు విని హఠాత్తుగా వెనుకకు తిరిగి చూసిందామె

పోలయ్య ఆశ్చర్యంతో కూడిన ఆత్రంతో

'అమ్మా...చెల్లీ!!...ముత్యాలూ!!!' అన్నాడు. కూర్చున్నవాడ లేస్తూ.

ఆ పిలుపు, ఆ పిలుపులోని ఆప్యాయత, అనురాగం, ఆమె ఎప్పటికీ మరిచిపోలేదు. అలా ఎవరు పిలుస్తారో? అలా తనను ఎవరు పిలవగలరో క్షణంలో గ్రహించిన ఆమె 'అన్నా!...పోలయ్యా! నీవా!!' అంది సంభ్రమాశ్చర్యాలు ముప్పిరి గొనగా.

'అవునమ్మా! నేనే! పోలయ్యని!! పోల్చుకోలేక పోతున్నావా? నా పరిస్థితిని చూసి!' అన్నాడు. పోలయ్య గుండెల నిండా సంతోషం నింపుకుంటూ.

'లేదన్నా! వేషం మారినా నీ పిలుపు నాకెప్పుడూ గుర్తే!!' అంది ముత్యాలు బరువుగా.

'పోలయ్య మనసు జ్ఞాపకాల దొంతర్లను తిరుగవేయ సాగింది.

పదిహేను సంవత్సరముల క్రితం ... దిక్కూ, మొక్కూ లేని తాను అదుపూ, ఆజ్ఞ లేకుండా పెరిగాడు. విచ్చలవిడిగా తిరిగాడు. శ్రీకాకుళం బస్సు స్టాండులో తోటి కుర్రవాళ్లతో బస్సులు కడిగేవాడు. తుడిచి క్లీనింగు చేసేవాడు. కండక్టర్లు డబ్బులిచ్చేవారు. రోజుకు రెండూ, మూడు రూపాయిలు దొరికేవి. ఏ హోటల్లోనో తిని రాత్రులు బస్సుస్టాండులోనె ఏ బస్సులోనో పడుకొనేవాడు. బస్సుస్టాండే తనకు యిల్లూ, జీవితం అయిపోయింది.

చెడుసావాసాలు మొదలై క్రమంగా చిన్న చిన్న జేబు దొంగతనాలు చేసేవాడు. జీవితంలో ఏదో అనుభవించాలని వుండేది. మనసులో తీరని కోర్కెలు అప్పుడప్పుడు బుసలు కొడుతూ వుండేవి. బలహీనతల్ని రెచ్చగొట్టే కోరలు చాస్తుండేవి. చేతులో ఎక్కువ డబ్బున్నవాడు బస్సు స్టాండులో రాత్రులు పేకాటాడేవాడు,

ఒకనాడు జేబు దొంగతనం చేసి బస్సు స్టాండులోనే దొరికి పోయాడు. అందరి చేత చావుదెబ్బలు తిన్నాడు. స్పృహలేక

రాష్ట్రమంత్రి శ్రీ గిరిగారికి గౌరవహోమియోపతి వైద్యులుగా నియమితులయిన డాక్టర్ ఎస్. కుటుంబరావుగారు. వీరు గుడివాడ హోమియోపతి కాలేజికి ప్రిన్సిపాలు వీరు ఎం.బి, బి.ఎస్., డి హెచ్. ఎమ్. పట్టభద్రులు.

పడివున్న తనను బస్సులపై లగేజీ వేసే కలాసి గంగన్న జాలిపడి వాళ్లింటికి తీసుకెళ్లాడు. ఆ రోజే తనకు వళ్లు తెలియని జ్వరం వచ్చేసింది. మగతగ ఏవేవో కలవరించేవాడు. తన జీవితం చావు బ్రతుకు అంచులమీద వూగిసలాడింది.

గంగన్నా, అతని కూతురు ముత్యాలు తనకు జ్వరం తగ్గేవరకు కంటికి రెప్పలా కాపాడేరు. దెబ్బలువలన తగిలిన గాయాలు పూర్తిగా మానేదాక సేవచేసి తన ప్రాణాల్ని రక్షించారు. తనను వారి కుటుంబంలో ఒకనిగా చేసుకున్నారు ఆ నాటినుండి వాళ్ళ యిల్లే తనకు స్వంత యిల్లయింది.

ఆ రోజునుండి గంగన్న ముత్యాలకే కాదు, తనకు కూడా తండ్రిలాంటి వాడయ్యాడు!

రోజూ గంగన్నతో బస్సుస్టాండుకు వెళ్లి బస్సులపై లగేజీ వెయ్యడంలోను, దించడంలోను సహాయపడేవాడు. ముత్యాలును 'చెల్లీ' అని పిలుస్తూ, ఇంటి పనుల్లో సహాయ పడుతూండేవాడు.

గంగన్న పెంపకంలో, ముత్యాలు, సాహచర్యంలో తనలో చాల మార్పు వచ్చింది. తన జీవితవిధానమే మారిపోయింది. గంగన్న తనపట్ల చూపే ప్రేమ, అభిమానం. ముత్యాలుచూపే సోదరభావం, ఆప్యాయత తనను ముంచెత్తేవి తనకు 'నా' అనే వాళ్లు ఎవరూ లేరన్న బెంగ తొలగిపోయింది. రక్తసంబంధం కన్నా అతీతమైన అనుబంధమేదో ముత్యాలును, తనను బందీచేసింది.

తను ఒకదారిన పడి, తన జీవితం సరైన మార్గంలో పయనిస్తోం దనుకొంటున్నంతలో, తాను ఒక మానవుడవుతున్న తరుణంలో తనను దురదృష్టం కాటేసింది మళ్లీ!

తాను చేయని దొంగతనం తనపై పడింది. మనిషిలో మార్పు రాదన్నట్లు అందరూ ఆ దొంగతనం తనే చేశాడన్నారు! పాతవాడే నన్నారు!! గంగన్న ఎంతకాదని వేడుకున్నా, తానెంత మొరపెట్టుకున్నా ఎవరూ వినలేదు. పోలీసులు అరెస్టుచేశారు. తరువాత తనను విశాఖపట్నం జైలుకు తీసుకు పోయారు.

తానా రోజునుంచి ఎప్పుడూ మళ్లీ

తమసోమా...

పోలేదు. జైలు కెళ్ళిపోతూ తనను ఒక వ్యక్తిగా, నిండు మానవునిగా మార్చిదిద్దుతున్న దేవతలాంటి గంగన్నకు, ముత్యాలుకు, తన ప్రాణాల్ని రక్షించిన ఆ మానవులకు హృదయం ద్రవిస్తుండగా, కళ్ల వెంట అశ్రువులు కారుతుండగా, చేతులెత్తి దండంపెట్టి సెలవు తీసుకున్న దృశ్యం ఈ నాటికీ కళ్లముందే కదులుతోంది!

కట్లు తెంచుకున్న దుఃఖంలో నిలబడిన గంగన్న, అశ్రుసిక్త నయనాలతో మాటలురాని మూగవానిలా, తన వేపు చూస్తున్న ముత్యాలుకు మరోసారి మనసులోనే నమస్కరించి కళ్ళు తుడుచుకుంటూ పోలీస్‌వాన్ ఎక్కాడు.

ఐదు సంవత్సరములు విశాఖపట్నంలో జైలుశిక్ష గడిపిన తరువాత మళ్ళీ శ్రీకాకుళం వెళ్ళాడు. తాను గంగన్నగురించి తెలుసుకోగా, గంగన్న అంతకు సంవత్సరము క్రితమే, బస్సుపై లగేజి వేస్తూ, కాలు జారి పడిపోవడాని తలకు బాగా దెబ్బ తగలడంవలన కొన్నాళ్లకు జనరల్ హాస్పిటల్‌లోనే చనిపోయాడని చెప్పారు. ముత్యాలును బంధువులెవరో వచ్చి గోదావరి ప్రాంతం తీసుకెళ్ళి పెళ్ళిచేసారని తెలిసి తాను అనుభవించిన దుఃఖానికి అంతులేకపోయింది.

నీతిగా, నిజాయితీగా తాను బ్రతకలేకపోయాడు. ఒకనాడు తను అలా బ్రతకడానికి ప్రయత్నిస్తే యీ లోకం తనను అలా బ్రతకనియ్యలేదు. చేయని నేరం తనపై మోపి కఠినశిక్ష విధించి! తన జీవితాన్ని నాశనం చేసింది!!

బ్రతుకులోని నిరాశ నిస్పృహలు తనను మానవత్వానికి దూరం చేశాయి. జీవితంపై కసి, సమాజంపై తీరని కక్ష కలిసి తనను దానవత్వం వేపు నడిపించాయి!!

ఆ ప్రాంతాల్లో వుండకూడదని నిర్ణయించుకున్నాడు. దూరంగా వెళ్ళిపోయాడు. క్రమంగా చెడ్డ సావాసాలు, పాత అలవాట్లకు బానిస అయ్యాడు. దారంలేని గాలిపటంలా తిరుగసాగాడు.

ఆనాడు జైలుకు వెళ్తున్నప్పుడు కన్నీరు పెట్టుకుంటూ తనకు వీడ్కోలు యిచ్చినపుడు చూసిన ముత్యాలు...మళ్ళీ ...యీనాడు... తన ఎదుట ... పోలయ్య గతంలోనుండి వర్తమానంలోకి వచ్చాడు.

* * *

'చెల్లీ!... ముత్యాలు!!' అన్నాడు. పోలయ్య ఆప్యాయంగా ఆనందంగా.

'అన్నా! యిన్నాళ్లు నీకు మేము గుర్తుకు రాలేదా?' ముత్యాలు బాధగా, బరువుగా అడిగింది.

'లేదు చెల్లీ! జైలునుండి వచ్చిన తరువాత నీ జాడే తెలియలేదు' అన్నాడు పోలయ్య కృశించి, నీరసించిపోయిన ముత్యాలు ముఖంలోకి చూస్తూ.

చాపమీద పడుకున్న మూడేళ్ళపిల్ల నిద్రలో లేచి ఏడుస్తుంటే ముత్యాలు ఆ పిల్ల దగ్గరకెళ్ళి సముదాయిస్తోంది.

'అమ్మా! ముత్యాలు! బావ ఏడమ్మా? ఎక్కడికెళ్ళాడు?' అన్నాడు పోలయ్య పిల్లలిద్దర్నీ చూస్తూ, అప్పటికే ఆ మాట అడగడం ఆలస్యమైనట్టు.

'నీ బావమరిదా? అడుగో ఆ గదిలో వున్నాడు! చూద్దువుగాని రా...అన్నా!' అంది గంభీరంగా. పోలయ్యకూడా మౌనంగా అనుసరించాడు.

'అదుగో నీ బావమరది! చూడన్నా!!' అంది ముత్యాలు గదిలో ఒక పాత టేబిల్ మీద పువ్వులదండ మధ్య చిరునవ్వుతో వున్న ఫోటోను చూపిస్తూ, దీపం వెలుతుర్లో వస్తున్న దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక ముత్యాలు కుప్పలా కూలిపోయింది. ఫోటోను చూసిన పోలయ్య తుళ్ళిపడ్డాడు! నిశ్చేష్టుడై అలాగే నిలబడిపోయాడు!! నోట మాట రాలేదు. ఆ ఫోటో...అతను కాళ్ళ క్రింద భూమి బద్దలవుతున్నట్లుగా పోలయ్య తల గిరగిర తిరిగి పోతోంది. నరాలు బిగుసుకుపోతున్నాయి. గుండెలో ఏదో ఆందోళన! ఘోష!!...దడ!

'అన్నా! చూడరా మీ బావని! రెండు వారాల్కితం ఎవరో మీ బావను పంతం పట్టి...కక్షకట్టి... సాయంత్రం చీకటి పడుతుండగా పొలంనుండి వస్తుంటే... తోటదగ్గర..కత్తితో... పొడిచి చంపేశారు. ...నా మంగళసూత్రాన్ని తెంపేసారు!!...యీ పాడెలక్షన్లు, పార్టీలు నా భర్తను పొట్టన పెట్టుకున్నాయి! నాకు, నా పిల్లలకు అన్యాయంచేసి, పుణ్యం కట్టుకున్నారు!...' ముత్యాలు మరి మాట్లాడలేక వెక్కివెక్కి ఏడవసాగింది, గుండెలు ద్రవించేలా! ఆ యేడుపుకు పిల్లలిద్దరూ లేచివచ్చి తల్లిని చుట్టేసుకొని బావురుమన్నారు.

పోలయ్య ఆమాటలు వినలేకపోతున్నాడు. ఆ దృశ్యం చూడలేకపోయాడు.

'చంద్రయ్య!...ముత్యాలు భర్త తన చేతులతో తానే చంపాడన్నమాట! రాక్షసుడై కత్తితో తానే పొడిచేడన్నమాట!! తన చెల్లెలి మంగళసూత్రాన్ని తనచేతులతోనే తెంపేసాడు!!!' పోలయ్య నోట్లోనే అస్పష్టంగా అనుకున్నాడు.

ఆరోజు తోటలో దృశ్యం యింకా తన కళ్లముందే కట్టినట్టుంది? రామిరెడ్డి పురమాయించిన ప్లాను ప్రకారంగా, మరి కొందరితో తాను, చీకటిపడుతుండగా పొలంలోనుండి వస్తున్న చంద్రయ్యను తోటమధ్యకు రానిచ్చి, కత్తితో పొడిచి తానే క్రూరంగా చంపేడు. చంద్రయ్య ఆ కత్తిపోటుకు బాధతో నేలకొరిగిపోయాడు.

'అమ్మా!' అని పెట్టిన ఆ చావుకేక యింకా తన చెవుల్లో గింగురుమంటూనే వుంది. తాఆరోజు దానవుడిలా ప్రవర్తించాడు. నాలుగైదు రోజులవఱకు రాత్రులు తనకు ఆ దృశ్యమే కనబడి కలవరపెట్టింది.

'ఎవరైతే ఒకనాడు దిక్కూమొక్కూలేని తనను ఆదరించి ఆశ్రయమిచ్చారో, వారికే ఘోరమైన అన్యాయం తన చేతులారా చేశాడు. బాధ...ఆవేదన...పశ్చాత్తాపం... పోలయ్య గుండెల్ని పిండివేస్తున్నాయి! మనసును దహించి వేస్తున్నాయి! పోలయ్యలోని దానవత్వంపోయి మానవత్వం చోటు చేసుకుంది! !!

'చెల్లీ! నీకు చాలా ... ఘోరమైన అన్యాయం జరిగిపోయిందమ్మా' అన్నాడు పోలయ్య, ముత్యాలు తలపై చేయివేసి దగ్గరకు తీసుకుంటూ, భారమైన గుండెల్ని తేలిక చేసుకొని! అతని చెంపలపై కన్నీరు చారలు కట్టింది.

'మేమెవరికీ అన్యాయం చేయలేదు.

(16వ పేజీ చూడండి)

స్టేట్ బాంక్ లో రు. 18,71,000 ఆపహరణ!

ఏడవతేదీ మిట్టమధ్యాహ్నం వేళ చిత్తరంజన్ స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా బ్రాంచిలో వో అయిదుగురు వ్యక్తులు ప్రవేశించి, అక్కడి వాళ్ళను హెచ్చరించి, లోపల బాంబులు వంటివి పేల్చి చిత్తరంజన్ లోకో మోటార్ వర్క్సు గార్డు బ్యాంకులో వేయడానికి తీసుకెళ్ళిన 18,71,000 రూపాయలనూ అతని వద్దనుంచి ఊడలాక్కుని పారిపోయారట. ఆ గార్డు కాస్సేపు పెనుగులాడేసరికి కాల్చి వారు చంపివేశారట. ఇదంతా కొన్ని క్షణాల్లో అయిపోయిందట. ఈ కేసు సందర్భంలో పోలీసు ఆరా తీసి, ముగ్గుర్ని అరెస్టు చేసిందట. ఆముగ్గురూ అన్నదమ్ములట వారిలో ఒకతను ప్రభుత్వ — కళ్ళజోడు అద్దాలు చేసే ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తున్నాడట. అతనివద్ద 1.26 లక్షలు దొరికిందట.

* * *

హేంబర్గ్ కోర్టులో 33 ఏళ్ళ యుగోస్లావ్ ముస్లిమ్ యువకుడు తాను మత్తు పదార్థం సేవించలేదని, తాను కేవలం బీరు త్రాగినట్టూ ఇస్లాం ఆల్కహాలు త్రాగుడు నిషేధించిందని, అందులో బీరును గురించి చెప్పలేదని అన్నాడట. కనుక తను ఇస్లాం లెక్క ప్రకారం తాగనట్టే లెక్క అనేశాడటా యువకుడు.

దీర్ఘ రోగులకు
ఉత్తమ వైద్యము
నపుంసకత్వము, శుక్ల నష్టము, హస్త ప్రయోగ అసంతృప్తి, ఉబ్బు (దమ్ము), తెల్ల కాళ్ళు, చెవుడు, కడుపు నొప్పి, కుష్టు, బొల్లి, చర్మ వ్యాధులకు పోస్టు ద్వారా కూడా వైద్యము చేయబడును.
శ్రీ బాలాజీ వైద్యశాల,
డా॥ పి. కుమారస్వామి దేవర,
ట్రావెలర్స్ బంగళా రోడ్, తెనాలి.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
బాల పాశ
బిడ్డలకు
రుచికరమైన టానిక్కు
అనాటినుండి ప్రసిద్ధిగాంచినది
ఆయుర్వేదాశ్రమం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
100 జి. నేరోడ్, మదరాసు 7

ఒకవారం విపరీతం

లైట్స్ ఆన్

19వ తేదీన జాదవపూరులో వో మార్క్సిస్టు వ్యక్తి, మధ్యామ్ గ్రామ్‌స్టేషను ప్రాంతంలో శ్యామల్‌దత్తా అనే వో ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ వ్యక్తి హత్య చేయబడ్డారట. 18వ తేదీ రాత్రి నుంచి 19వ తేదీ నాటికి కలకత్తాలోనూ, పశ్చిమ బెంగాల్లోనూ., కలిపి కనీసం 9 హత్యలు లెక్కకు తేలాయట. 13 మంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారట.

వుత్సాహంతో కొంతమంది యువకులు [కలకత్తా] మణీంద్ర చంద్ర కాలేజీ విూదపడి ఆఫీసు కాగితాలన్నీ తగల బెట్టారట. ప్రిన్సిపాలుగారిరూములో వారు పెట్టిన బాంబును ప్రేలేలోగా పోలీసులు పట్టేసుకున్నారట.

కలకత్తాకు చెందిన ఉలుడంగాలో ముగ్గురు సి. పి. ఐ— యమ్ వ్యక్తులను పట్టుకు పోయారన్న వార్తను రూఢి చేసుకుని విచారించడానికి పోలీసు

బలగం అక్కడకు వెళ్లేసరికి అక్కడి సక్సలైటులు వారికి బాంబులతోనూ, తదితర ఆయుధాలతోనూ స్వాగతం పలికారట. ఈ స్వాగతాన్ని అణచడానికి పోలీసులు తప్ప నిసరిగా కాల్పులు చేయవలసి వచ్చిందట.

కలకత్తాకు చెందిన మరొక్కతంలో వో ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ వర్క్సు మేనేజరు కారుమీద [ఎవరో] విరివిగా బాంబులు వేసి, కారును కదలకుండా చేసి, కారులోని వారందర్నీ ఇనపకమ్మీలతో కొట్టారట.

దక్షిణ కలకత్తాలో అసిస్టెంటు పోలీసు కమిషనర్ మిస్టర్ చక్రవర్తి 21వ తేదీ రాత్రి తన డ్యూటీ ముగించుకుని, జీపులో యింటికి వెళ్తుండగా ఎవరో అజీపువిూద బాంబు విసిరారట. గురితప్పి ఆ బాంబు జీపును ఏవిూ చేయలేక పోయేసరికి బాంబు విసిరిన వ్యక్తి ఆవేశంతో మరో బాంబు విసరబోతే అది అతని చేతిలోకి ప్రేలిందట. దాంతో అతను గావుకేక వేసేసరికి పోలీసులకు దొరికి పోయాడట పాపం !! ●

తమసోమా...

(14వ పేజీ తరువాయి)

అయినా భగవంతుడు మాకు అన్యాయం చేశాడు ! ఈ పిల్లల్ని దిక్కులేనోళ్ళని చేశాడు !!' అంది ముత్యాలు దుఃఖాన్ని దిగమింగుతూ పిల్లవంక చూసి.

'దేవుడు కాదమ్మా ! నీ కన్యాయం చేసింది!...ఈ...మనుషులే... నీ కన్యాయం చేశారమ్మా!!' అన్నాడు పోలయ్య గాద్గదికంగా.

'అన్నా! నిన్నొకటి అడగాలనుంది, ఈ అభాగ్యరాలికోరికి తీర్చుతావా ?' అంది ముత్యాలు తేరుకొని ప్రాధేయపూర్వకంగా.

'అడుగమ్మా! నీవేదడిగినా ఈ... అన్న కాదనడు...కాదనలేడు! సందేహించక చెప్పు తల్లీ!' అన్నాడు పోలయ్య ఆత్రుతగా.

'దేవుడిలా వచ్చావు. ఈ దిక్కులేని పిల్లలకు, నాకు, నీవాసరాగా, అండగా వుంటే కాయకష్టంచేసి ఈ పిల్లల్ని పోషించుకోగలను! నామాట కాదనకన్నా!' అంది ముత్యాలు పోలయ్య విచారం గూడు కట్టుకున్న ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రాధేయపూర్వకంగా.

'అలాగే చెల్లీ! నీమాట కాదనను నా కంతకంటే పుణ్యం... ఏం కావాలి తల్లీ! కానీ మనం ఇక్కడుండొద్దమ్మా! ఇక్కడ మనం బ్రతకలేం. మనల్ని మనుషులుగా బ్రతకనివ్వరీ రాక్షసులు! ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోయి కష్టపడి బ్రదుకుదాం. పదమ్మా! బట్టలవీ సర్దుకో ... యిపుడే తెలవారేసరికే ఎవరికీ తెలియకుండా వెళ్ళిపోదాం!' అన్నాడు పోలయ్య నిండైన మానవుడై.

కొద్దినిముషాల తరవాత చీకటిని మింగేస్తున్న వెలుగు రేఖలు విచ్చుకుంటుండగా పశ్చాత్తాపదగ్ధుడై, మేల్కొన్న మానవత్వంలో పునీతుడైన పోలయ్య, ముత్యాలు యిద్దరు పిల్లల్ని ఎత్తుకుని ఆ వెలుగురేఖల దిశగా నడిచిపోసాగాడు. ●